EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 08 27
COM(2024) 325 final

2024/0212 (BUD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti paramą Italijai, Slovėnijai, Austrijai, Graikijai ir Prancūzijai dėl 2023 m. įvykusių šešių stichinių nelaimių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Šis sprendimas yra priimamas dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF) lėšų mobilizavimo pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002[1] siekiant skirti 1 028 541 689 EUR paramą Italijai, Slovėnijai, Austrijai, Graikijai ir Prancūzijai dėl šiose šalyse 2023 m. įvykusių stichinių nelaimių (potvynių).

Kartu su šiuo lėšų mobilizavimo pasiūlymu priimamas asignavimų perkėlimo dokumentas DEC Nr. 08/2024, kuriuo siūloma perkelti 796 760 300 EUR sumą iš Europos solidarumo rezervo (ESR) rezervo eilutės į ESSF veiklos biudžeto eilutę ir įsipareigojimų, ir mokėjimų asignavimams. Be asignavimų, perkeliamų iš ESR rezervo eilutės, šis lėšų mobilizavimas finansuojamas panaudojant 37 073 004 EUR įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų sumą, jau įtrauktą į 2024 m. ES bendrąjį biudžetą, ir 194 708 385 EUR iš 2023 m. ES bendrojo biudžeto asignavimų, jau išmokėtų kaip avansai pagal ESSF reglamento 4a straipsnį.

2. INFORMACIJA IR SĄLYGOS

2.1 Didelė nelaimė Italijoje. Potvynis Emilijos-Romanijos regione

2023 m. gegužės 1–17 d. Italijos Emilijos-Romanijos regione nepaprastai intensyviai lijo ir dėl to kilo potvyniai.

Po to Italija paprašė ESSF finansinės paramos.

(1) 2023 m. liepos 24 d. Italija pateikė paraišką prašydama ESSF finansinės paramos gelbėjimo ir atstatymo veiksmams po 2023 m. gegužės mėn. kilusių potvynių finansuoti.

(2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Italija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2023 m. gegužės 1 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.

(3) Nelaimė buvo stichinė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.

(4) Nelaimės padarytą bendrą tiesioginę žalą Italijos valdžios institucijos įvertino 8,5 mlrd. EUR. Ši suma viršija Italijai nustatytą didelės stichinės nelaimės ribinę vertę, kuri 2023 m. buvo 3,8 mlrd. EUR. Todėl pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 2 dalį nelaimė laikoma didele stichine nelaime.

(5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksmams finansuoti.

(6) Italija pagal ESSF reglamento 4a straipsnį paprašė išmokėti numatomos paramos avansą. Remdamasi preliminariu vertinimu, Komisija padarė išvadą, kad avanso iš ESSF mokėjimo sąlygos yra įvykdytos. Todėl 2023 m. lapkričio 13 d. Komisijos

[1] 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantis Europos Sąjungos solidarumo fondą, (OL L 311, 2002 11 14, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj) su pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 661/2014 (OL L 189, 2014 6 27, p. 143, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/661/oj) ir 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 461/2020 (OL L 99, 2020 3 31, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj).

įgyvendinimo sprendimu C(2023) 7823 buvo skirtas 94 708 385 EUR avansas. Avansas Italijai buvo išmokėtas 2023 m. lapkričio 29 d.

(7) 2023 m. gegužės 1–17 d. Italijos Emilijos-Romanijos regionas nukentėjo nuo smarkių liūčių ir jų sukeltų potvynių. Nuo šio įvykio nukentėjo septynios regiono centro-rytų sektoriaus provincijos: krituliai buvo labai intensyvūs, o ypač didelis bendras jų kiekis užfiksuotas kalvotose ir kalnuotose vietovėse. Bendras kritulių kiekis, užregistruotas viso reiškinio metu, svyravo nuo 200 iki 500 mm. Po to kilę potvyniai turėjo skaudžių padarinių. Ne tik patirti dideli ekonominiai nuostoliai dėl infrastruktūros sunaikinimo ir žalos viešajam ir privačiajam turtui, bet ir žuvo 14 žmonių. Ekstremalios meteorologinės sąlygos sukėlė daugiau kaip 1500 nuošliaužų. Jos padarė didelę žalą keliams ir pastatams, tinklo infrastruktūrai ir vandentakiams.

(8) Italijos valdžios institucijos paprašė paramos per Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmą. Italija paprašė keturių siurbimo didelio galingumo įranga modulių. Aktyvavus Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, paramą užtvindytose teritorijose suteikė Slovakija, Slovėnija, Prancūzija ir Belgija. Siekiant nustatyti nukentėjusias teritorijas, aktyvuota Europos programos „Copernicus“ ekstremaliųjų situacijų greitojo žemėlapių sudarymo ir tokių situacijų rizikos bei atkūrimo po jų sistema („Risk & Recovery Mapping“) ir nacionalinė sistema „ASI-COSMO-Skymed“.

(9) Italija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 681,8 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – daugiau kaip 293,7 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu ir kultūros paveldo apsaugos priemonėmis. Antra pagal dydį išlaidų dalis – 220,5 mln. EUR – susijusi su energetikos, vandens, nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Trečia pagal dydį išlaidų dalis – 85,7 mln. EUR – susijusi su nelaimės ištiktos teritorijos valymu. Ketvirta pagal dydį išlaidų dalis – 82,0 mln. EUR – susijusi su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo tarnybomis.

(10) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo (toliau – Direktyva 2007/60/EB)[2] Italija į nacionalinę teisę perkėlė 2010 m. vasario 23 d. įstatymo galią turinčiu dekretu Nr. 49. Įstatymo galią turinčiame dekrete Nr. 49/2010 nurodyta, kad turi būti priimti pagal tą teisės aktą nustatytų teritorijų potvynių grėsmės žemėlapiai ir potvynių rizikos žemėlapiai.

(11) Paraiškos pateikimo dieną Italijai nebuvo taikoma pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų.

(12) Italijos valdžios institucijos nenurodė, kad reikalavimus atitinkančias išlaidas padengs draudimas.

2.2 Didelė nelaimė Slovėnijoje. Potvynis

2023 m. rugpjūčio 3–6 d. Slovėnija nukentėjo dėl smarkių kritulių, dėl jų visoje šalyje kilo potvyniai.

Po to Slovėnija paprašė ESSF finansinės paramos.

[2] OL L 288, 2007 11 6, p. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/60/oj.

(1) 2023 m. spalio 20 d. Slovėnija pateikė paraišką gauti ESSF finansinę paramą gelbėjimo ir atstatymo veiksmams po 2023 m. rugpjūčio mėn. potvynių finansuoti.

(2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Slovėnija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2023 m. rugpjūčio 4 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.

(3) Nelaimė buvo stichinė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.

(4) Nelaimės padarytą bendrą tiesioginę žalą Slovėnijos valdžios institucijos įvertino 10,0 mlrd. EUR. Komisija sutiko, kad tikėtina bendros tiesioginės žalos suma yra 7,3 mlrd. EUR. Ši suma viršija Slovėnijai didelės stichinės nelaimės atveju taikomą ribinę vertę – 0,6 proc. jos bendrųjų nacionalinių pajamų sumą, kuri 2023 m. buvo 308,8 mln. EUR. Todėl pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 2 dalį nelaimė laikoma didele stichine nelaime.

(5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksmams finansuoti.

(6) Slovėnija pagal ESSF reglamento 4a straipsnį paprašė išmokėti numatomos paramos avansą. Remdamasi preliminariu vertinimu, Komisija padarė išvadą, kad avanso iš ESSF mokėjimo sąlygos yra įvykdytos. Todėl 2023 m. lapkričio 23 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu C(2023) 8168 buvo skirtas 100 mln. EUR avansas. Avansas Slovėnijai buvo išmokėtas 2023 m. gruodžio 11 d.

(7) 2023 m. rugpjūčio 3–6 d. susidarius labai žemo slėgio sąlygoms iškrito daug kritulių. Smarkios liūtys sukėlė didelius potvynius, žemės ir purvo nuošliaužas. Gausiausias lietus buvo užfiksuotas šiaurinėje Slovėnijos pusėje – iki 150–200 mm. Kilo nepaprastas potvynis: išsiliejo trys didžiausios Slovėnijos upės. Pakilęs vanduo sugriovė kelius, tiltus, vandens tiekimo infrastruktūrą, kanalizacijos ir elektros energijos tinklus ir daug namų, nuniokojo miestų teritorijas ir žemės ūkio paskirties žemę.

(8) Slovėnijos valdžios institucijos paprašė paramos per Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, Reagavimo į nelaimes koordinavimo centrą ir NATO Euroatlantinio reagavimo į nelaimes koordinavimo centrą (EADRCC). Paramą pasiūlė 12 ES valstybių narių ir kelios trečiosios šalys.

(9) Slovėnija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 6 786,0 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia išlaidų dalis – 5 089,0 mln. EUR – susijusi su vandens, nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Antra pagal dydį gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – 853,2 mln. EUR – susijusi su nelaimės ištiktos teritorijos valymu. Trečia pagal dydį išlaidų dalis – 816,2 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu ir kultūros paveldo apsaugos priemonėmis. Ketvirta pagal dydį išlaidų dalis – 27,2 mln. EUR – susijusi su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo tarnybomis.

(10) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/60/EB Slovėnija į nacionalinę teisę perkėlė 2008 m. Slovėnijos vandens įstatymu (1 straipsnio 4 dalies 4 punktas).

(11) Paraiškos pateikimo dieną Slovėnijai nebuvo taikoma pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų.

(12) Slovėnijos valdžios institucijos nurodė apskaičiavusios, kad iki 4,7 proc. apskaičiuotos žalos galėtų būti atlyginta draudimo lėšomis.

2.3 Nelaimė Austrijos kaimyninėje šalyje. Potvynis

2023 m. rugpjūčio 3–6 d. Austrijoje dėl gausių kritulių pietiniuose regionuose kilo potvyniai.

Po to Austrija paprašė ESSF finansinės paramos.

(1) 2023 m. spalio 19 d. Austrija pateikė paraišką gauti ESSF finansinę paramą gelbėjimo ir atstatymo veiksmams po 2023 m. rugpjūčio mėn. potvynių finansuoti.

(2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Austrija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2023 m. rugpjūčio 3 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.

(3) Nelaimė buvo stichinė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.

(4) Austrijos valdžios institucijos pateikė paraišką pagal nelaimės kaimyninėje šalyje kriterijų, nustatytą ESSF reglamento 2 straipsnio 4 dalyje, kurioje nustatyta, kad parama iš ESSF taip pat gali būti teikiama reikalavimus atitinkančioje valstybėje ištikusios bet kurios stichinės nelaimės atveju, jei ta nelaimė taip pat yra didelė stichinė nelaimė, ištikusi kaimyninėje reikalavimus atitinkančioje valstybėje. Nelaimės padarytą bendrą tiesioginę žalą Austrijos valdžios institucijos įvertino 208,0 mln. EUR. Kadangi ta pati stichinė nelaimė laikoma didele stichine nelaime Slovėnijoje, reikalavimus atitinkančioje kaimyninėje valstybėje, Austrijos paraiška atitinka reikalavimus ESSF paramai gauti pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 4 dalį.

(5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksmams finansuoti.

(6) Austrija neprašė išmokėti avanso pagal ESSF reglamento 4a straipsnį.

(7) 2023 m. rugpjūčio 3–6 d. dėl smarkių liūčių pietinėje Austrijos dalyje, ypač Žemutinėje Karintijoje ir Štirijoje, padaryta daug žalos viešajai ir privačiajai infrastruktūrai. Dėl lietaus užtvindyti pastatai, rūsiai, garažai, miškai, laukai ir susidarė daugiau kaip 900 purvo srautų ir nuošliaužų. Žalą dėl audros patyrė daugiau kaip 120 bendruomenių, be kita ko, pakilus požeminiam vandeniui vietomis nutrūko elektros energijos tiekimas. Apie papildomą žalą pranešė kaimyninės federalinės žemės, pavyzdžiui, Zalcburgas ir Burgenlandas.

(8) Paramos per Europos reagavimo į nelaimes koordinavimo centrą Austrija neprašė.

(9) Austrija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 76,5 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia išlaidų dalis – 65,6 mln. EUR – susijusi su energetikos, vandens, nuotekų ir transporto infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Antra pagal dydį gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – 9,7 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu. Trečia pagal dydį išlaidų dalis – 0,8 mln. EUR – susijusi su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo tarnybomis. Ketvirta pagal dydį išlaidų dalis – 0,4 mln. EUR – susijusi su nelaimės ištiktos teritorijos valymu.

(10) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/60/EB į Austrijos teisę perkelta 2011 m. Vandens įstatymo pakeitimu (Federalinis oficialusis leidinys I Nr. 14/2011).

(11) Paraiškos pateikimo dieną Austrijai nebuvo taikoma pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų.

(12) Austrijos valdžios institucijos nenurodė, kad reikalavimus atitinkančias išlaidas padengs draudimas.

2.4 Didelė nelaimė Graikijoje. Ciklonas

2023 m. rugsėjo 4–11 d. Graikija nukentėjo nuo Vidužemio jūros regione siautusios audros „Daniel“. Dėl jos sukeltų smarkių liūčių daugelyje Vidurio Graikijos vietovių, ypač Tesalijos regione, kilo potvyniai.

Po to Graikija paprašė ESSF finansinės paramos.

(1) 2023 m. lapkričio 20 d. Graikija pateikė paraišką prašydama ESSF finansinės paramos gelbėjimo ir atstatymo veiksmams po 2023 m. rugsėjo mėn. kilusių potvynių finansuoti.

(2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Graikija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2023 m. rugsėjo 4 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.

(3) Nelaimė buvo stichinė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.

(4) Nelaimės padarytą bendrą tiesioginę žalą Graikijos valdžios institucijos įvertino 2,3 mlrd. EUR. Ši suma viršija Graikijai didelės stichinės nelaimės atveju taikomą ribinę vertę – 0,6 proc. jos bendrųjų nacionalinių pajamų sumą, kuri 2023 m. buvo 1,1 mlrd. EUR. Todėl pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 2 dalį nelaimė laikoma didele stichine nelaime.

(5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksmams finansuoti.

(6) Graikija pagal ESSF reglamento 4a straipsnį paprašė išmokėti numatomos paramos avansą. Remdamasi preliminariu vertinimu, Komisija padarė išvadą, kad avanso iš ESSF mokėjimo sąlygos yra įvykdytos. Todėl 2024 m. sausio 23 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu C(2024) 505 buvo skirtas 25 382 237 EUR avansas. Avansas Graikijai buvo išmokėtas 2024 m. vasario 8 d.

(7) 2023 m. rugsėjo 4–11 d. įvyko intensyvus ir ekstensyvus meteorologinis ir hidrologinis reiškinys, pasižymėjęs nepaliaujamais gausiais krituliais. Dėl jo daugelyje Vidurio Graikijos vietovių, ypač Tesalijos regione, kilo katastrofiški potvyniai. Bendras kritulių kiekis, užregistruotas per visą reiškinį, nukentėjusiuose regionuose svyravo nuo 400 iki 1000 mm. Didžiojoje regiono dalyje siaučiant stichijai iškritusių kritulių kiekį galima palyginti su metiniu visų kritulių vidurkiu. Dėl liūčių Vidurio Graikijoje kilo dideli potvyniai. Vanduo užliejo dideles teritorijas. Potvyniai smarkiai apgriovė infrastruktūrą, gatvės virto upėmis, pastatai ir tiltai buvo nušluoti, ištisi kaimai atsidūrė po vandeniu. Ne tik patirti dideli ekonominiai nuostoliai dėl infrastruktūros sunaikinimo ir žalos viešajam ir privačiajam turtui, bet ir žuvo 17 žmonių.

(8) Paramos per Sąjungos civilinės saugos mechanizmą Graikijos valdžios institucijos neprašė.

(9) Graikija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 1 941,0 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia išlaidų dalis – 1 657,0 mln. EUR – susijusi su energetikos, vandens, nuotekų, telekomunikacijų, transporto ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Antra pagal dydį gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – 230,6 mln. EUR – susijusi su nelaimės ištiktos teritorijos valymu. Trečia pagal dydį išlaidų dalis – 42,8 mln. EUR – susijusi su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo tarnybomis. Ketvirta pagal dydį išlaidų dalis – 11,4 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu ir kultūros paveldo apsaugos priemonėmis.

(10) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/60/EB Graikija į vidaus teisinę sistemą perkėlė bendru ministrų sprendimu KYA 31822/1542/E130/2010 (ΦΕΚ Β΄ 1108/21.07.2010).

(11) Paraiškos pateikimo dieną Graikijai buvo taikomos dvi pažeidimo nagrinėjimo procedūros dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų. Byla INFR(2021)2254 dėl potvynių rizikos ir potvynių grėsmės žemėlapių atnaujinimo, reikalaujamo pagal Direktyvą 2007/60/EB, 2024 m. balandžio 24 d. buvo užbaigta. Neužbaigus Graikijos upių baseinų valdymo planų peržiūros, reikalaujamos pagal Vandens pagrindų direktyvą (Direktyva 2000/60/EB), ir potvynių rizikos valdymo planų peržiūros, reikalaujamos pagal Potvynių direktyvą (Direktyva 2007/60/EB), byla INFR(2022)2191 2024 m. kovo 13 d. perduota Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

(12) Graikijos valdžios institucijos nenurodė, kad reikalavimus atitinkančias išlaidas padengs draudimas.

2.5 Regioninė nelaimė Italijoje. Potvyniai Toskanos regione

2023 m. spalio 25 d. – lapkričio 10 d. Italijos Toskanos regione intensyviai lijo ir poplūdžiai buvo neišvengiami.

Po to Italija paprašė ESSF finansinės paramos.

(1) 2024 m. sausio 19 d. Italija pateikė paraišką dėl ESSF finansinės paramos gelbėjimo ir atstatymo veiksmams po 2023 m. spalio ir lapkričio mėn. Toskanos regione kilusių potvynių finansuoti.

(2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Italija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2023 m. spalio 29 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.

(3) Nelaimė buvo stichinė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.

(4) Paraiškoje įvykis pateikiamas kaip regioninė stichinė nelaimė pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 3 dalį, t. y. stichinė nelaimė, kurios tiesioginė žala reikalavimus atitinkančios valstybės NUTS 2 lygmens regione viršija 1,5 proc. to regiono bendrojo vidaus produkto (BVP). Nelaimės padarytą bendrą tiesioginę žalą Italijos valdžios institucijos įvertino 2,7 mlrd. EUR. Ši suma sudaro maždaug

2,4 proc. Toskanos regiono BVP ir viršija nurodytą regioninės nelaimės atveju taikomą ribą, kuri 2024 m. Toskanos regionui buvo 1,7 mlrd. EUR.

(5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksmams finansuoti.

(6) Italija neprašė išmokėti avanso pagal ESSF reglamento 4a straipsnį.

(7) 2023 m. spalio 25 d. – lapkričio 10 d. Italijos Toskanos regione per palyginti trumpą laiką iškrito itin didelis kritulių kiekis, ypač Prato, Florencijos, Pizos, Pistojos ir Livorno provincijose. Dėl lietaus ir jį lydėjusio stipraus vėjo kilo poplūdžiai ir susidarė nuošliaužos. Po to kilę potvyniai turėjo skaudžių padarinių. Šis įvykis padarė didelę ekonominę žalą, septyni žmonės žuvo, o tūkstančiams teko palikti namus.

(8) Paramos per Sąjungos civilinės saugos mechanizmą Italijos valdžios institucijos neprašė. Tačiau Italijos civilinės saugos departamentas nuolat informavo Europos Komisijos Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų generalinio direktorato Reagavimo į nelaimes koordinavimo centrą apie nelaimės valdymo darbų eigą.

(9) Italija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 175,6 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – 74,3 mln. EUR – susijusi su energetikos, vandens, nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Antra pagal dydį išlaidų dalis – 49,0 mln. EUR – susijusi su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo tarnybomis. Trečia pagal dydį išlaidų dalis – 26,4 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu ir kultūros paveldo apsaugos priemonėmis. Ketvirta pagal dydį išlaidų dalis – 26,0 mln. EUR – susijusi su nelaimės ištiktos teritorijos valymu.

(10) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/60/EB Italija į nacionalinę teisę perkėlė 2010 m. vasario 23 d. įstatymo galią turinčiu dekretu Nr. 49 dėl Direktyvos 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo įgyvendinimo. Įstatymo galią turinčiame dekrete Nr. 49/2010 nurodyta, kad turi būti priimti pagal tą teisės aktą nustatytų teritorijų potvynių grėsmės žemėlapiai ir potvynių rizikos žemėlapiai.

(11) Paraiškos pateikimo dieną Italijai nebuvo taikoma pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų.

(12) Italijos valdžios institucijos nenurodė, kad reikalavimus atitinkančias išlaidas padengs draudimas.

2.6 Regioninė nelaimė Prancūzijoje. Potvynis

2023 m. lapkričio 2–9 d. Prancūzijos Aukštutinės Prancūzijos regionui priklausantis buvęs Šiaurės-Pa de Kalė regionas nukentėjo nuo potvynius sukėlusių smarkių liūčių.

Po to Prancūzija paprašė ESSF finansinės paramos.

(1) 2024 m. sausio 24 d. Prancūzija pateikė paraišką gauti ESSF finansinę paramą gelbėjimo ir atstatymo veiksmams po 2023 m. lapkričio mėn. potvynių finansuoti.

(2) Paraišką gauti ESSF finansinę paramą Prancūzija pateikė iki nustatyto termino – per 12 savaičių po 2023 m. lapkričio 2 d. įvykusios nelaimės padarytos pirmosios žalos. Paraiškoje pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal ESSF reglamento 4 straipsnį.

(3) Nelaimė buvo stichinė, todėl ji patenka į ESSF taikymo sritį.

(4) Paraiškoje įvykis pateikiamas kaip regioninė stichinė nelaimė pagal ESSF reglamento 2 straipsnio 3 dalį, t. y. stichinė nelaimė, kurios tiesioginė žala reikalavimus atitinkančios valstybės NUTS 2 lygmens regione viršija 1,5 proc. to regiono bendrojo vidaus produkto (BVP). Nelaimės padarytą bendrą tiesioginę žalą Prancūzijos valdžios institucijos įvertino 1,9 mlrd. EUR. Ši suma sudaro maždaug 1,64 proc. buvusio Šiaurės-Pa de Kalė[3] regiono BVP ir viršija nurodytą regioninės nelaimės atveju taikomą ribą, kuri 2024 m. buvusiam Šiaurės-Pa de Kalė regionui buvo 1,8 mlrd. EUR[4].

(5) ESSF finansinės paramos sumos apskaičiavimo pagrindas yra bendra tiesioginė žala. Finansinė parama gali būti naudojama tik svarbiausiems ESSF reglamento 3 straipsnyje apibrėžtiems gelbėjimo ir atstatymo veiksmams finansuoti.

(6) Prancūzija pagal ESSF reglamento 4a straipsnį paprašė išmokėti numatomos paramos avansą. Remdamasi preliminariu vertinimu, Komisija padarė išvadą, kad avanso iš ESSF mokėjimo sąlygos yra įvykdytos. Todėl 2024 m. birželio 6 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu C(2024) 3873 buvo skirtas 11 690 767 EUR avansas. Avansas Prancūzijai buvo išmokėtas 2024 m. birželio 14 d.

(7) 2023 m. lapkričio 2–9 d. Prancūzijos Aukštutinės Prancūzijos regionui priklausantis buvęs Šiaurės-Pa de Kalė regionas nukentėjo nuo smarkių liūčių: kritulių kiekis kai kuriose vietovėse siekė 271 mm. Dėl to per trumpą laiką sparčiai pakilo upių lygis ir didesnės upės persipildė. Šio reiškinio pasekmės buvo skaudžios: susidarė daug purvo nuošliaužų ir dėl jų teko uždaryti kelius. Nelaimė padarė didelę ekonominę žalą ir tūkstančius žmonių privertė palikti namus.

(8) Prancūzijos valdžios institucijos paprašė paramos per Sąjungos civilinės saugos mechanizmą. Paramą pasiūlė Nyderlandai.

(9) Prancūzija apskaičiavo, kad pagal ESSF reglamento 3 straipsnio 2 dalį reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidos sudaro 160,2 mln. EUR, ir suskirstė šias išlaidas pagal veiksmų rūšis. Didžiausia gelbėjimo veiksmų išlaidų dalis – 120,1 mln. EUR – susijusi su energetikos, vandens, nuotekų, telekomunikacijų, transporto, sveikatos ir švietimo infrastruktūros ir įrenginių veikimo atkūrimu. Antra pagal dydį išlaidų dalis – 19,3 mln. EUR – susijusi su nelaimės ištiktos teritorijos valymu. Trečia pagal dydį išlaidų dalis – 10,8 mln. EUR – susijusi su prevencinės infrastruktūros saugumo užtikrinimu ir kultūros paveldo apsaugos priemonėmis. Ketvirta pagal dydį išlaidų dalis – 10,0 mln. EUR – susijusi su laikinu apgyvendinimu ir gelbėjimo tarnybomis.

(10) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/60/EB Prancūzija į nacionalinę teisę perkėlė 2010 m. kovo 2 d. įstatymo galią turinčiu dekretu 2011-227 dėl Direktyvos 2007/60/EB dėl potvynių rizikos įvertinimo ir valdymo įgyvendinimo.

---

[3] Šiaurės-Pa de Kalė regionas yra NUTS 2 lygmens regionas, atitinkantis vieną iš dviejų buvusių regionų (Šiaurės-Pa de Kalė ir Pikardijos), kurie 2016 m. buvo sujungti į Aukštutinės Prancūzijos regioną.

[4] Paraiška pateikta 2024 m., todėl taikytina yra 2024 m. riba.

(11) Paraiškos pateikimo dieną Prancūzijai nebuvo taikoma pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl su nelaimės pobūdžiu susijusių Sąjungos teisės aktų.

(12) Prancūzijos valdžios institucijos nenurodė, kad reikalavimus atitinkančias išlaidas padengs draudimas.

2.7 Išvada

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, ir įvertinusi pateiktą informaciją, Komisija daro išvadą, kad Italijos, Slovėnijos, Austrijos, Graikijos ir Prancūzijos pateiktose paraiškose nurodytos nelaimės atitinka ESSF reglamente nustatytas ESSF lėšų mobilizavimo sąlygas.

3. FINANSAVIMAS

2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa[5], (toliau – DFP reglamentas) numatyta galimybė mobilizuoti ESSF lėšas iš solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervo (SEAR). ESSF lėšų mobilizavimo iš SEAR sąlygos nustatytos 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo[6] 10 punkte.

Pagrindinė ESSF įsteigimo priežastis – solidarumas, todėl Komisija laikosi požiūrio, kad pagalba turėtų būti progresinė. Todėl ESSF lėšų mobilizavimo ribą, taikomą **didelės stichinės nelaimės** atveju (t. y. 0,6 proc. BNP arba 3 mlrd. EUR 2011 m. kainomis, atsižvelgiant į tai, kuri iš šių sumų mažesnė, plg. ESSF reglamento 2 straipsnio 2 dalį), viršijančiai žalos daliai padengti reikėtų skirti didesnio intensyvumo pagalbą nei žalos daliai, kuri tos ribos nesiekia.

Tai reiškia, kad pagalbos suma šaliai, nukentėjusiai nuo nelaimės, atitinkančios didelės stichinės nelaimės sąlygas, yra apskaičiuojama sudedant dvi sumas: 2,5 proc. visos tiesioginės žalos, kuri nesiekia ribinės vertės, ir 6 proc. bendros tiesioginės žalos dalies, viršijančios ribinę vertę.

Pagalbos norma, taikoma pagalbos dėl **regioninių stichinių nelaimių**, kurios neviršija nacionalinės ribinės vertės, sumoms nustatyti, yra 2,5 proc. bendros tiesioginės žalos. Be to, pagal ESFF reglamento 2 straipsnio 4 dalį, parama iš ESSF taip pat gali būti teikiama reikalavimus atitinkančioje valstybėje ištikusios bet kurios stichinės nelaimės atveju, jei ta nelaimė taip pat yra didelė stichinė nelaimė, ištikusi kaimyninėje reikalavimus atitinkančioje valstybėje. Teikiant paraišką dėl ESSF paramos pagal nelaimės kaimyninėje šalyje kriterijų, patirtos bendros tiesioginės žalos ribinių verčių nėra. Pagalbos norma, taikoma pagalbos sumai pagal nelaimės kaimyninėje šalyje kriterijų nustatyti, yra tokia pati kaip ir regioninės nelaimės atveju, t. y. 2,5 proc. bendros tiesioginės žalos. Parama negali viršyti apskaičiuotos bendros reikalavimus atitinkančių veiksmų išlaidų sumos.

Pagalbos apskaičiavimo metodika nustatyta 2002–2003 m. ESSF metinėje ataskaitoje ir patvirtinta Tarybos bei Europos Parlamento. Todėl Komisija siūlo biudžeto valdymo institucijai pagal visas šešias paraiškas mobilizuoti šias sumas:

---

5 OL L 433I, 2020 12 22, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

6 OL L 433I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

Nelaimė	Bendra tiesioginė žala (EUR)	Nelaimės ribinė vertė (EUR)	2,5 % bendros tiesioginės žalos (EUR)	2,5 % bendros tiesioginės žalos, nesiekiančios didelės nelaimės ribinės vertės (EUR)	6 % tiesioginės žalos, viršijančios didelės nelaimės ribinę vertę (EUR)	Siūloma ESSF pagalbos suma (EUR)	Avansas (EUR)	Mokėtinas likutis (EUR)
		regioninė / didelė	*regioninė nelaimė*	*apskaičiuota pagalba didelės nelaimės atveju*				
Italija (Emilija-Romanija) – potvynis *(didelė nelaimė)*	**8 533 315 251**	**3 804 725 000**	**Netaikoma**	**95 118 125**	**283 715 415**	**378 833 540**	**94 708 385**	**284 125 155**
Potvynis Slovėnijoje *(didelė nelaimė)*	**7 320 232 816**	**308 826 000**	**Netaikoma**	**7 720 650**	**420 684 409**	**428 405 059**	**100 000 000**	**328 405 059**
Potvynis Austrijos *kaimyninėje šalyje*	**207 969 814**	**Netaikoma**	**5 199 245**	**Netaikoma**	**Netaikoma**	**5 199 245**	**Netaikoma**	**5 199 245**
Potvynis Graikijoje *(didelė nelaimė)*	**2 325 232 656**	**1 085 286 000**	**Netaikoma**	**27 132 150**	**74 396 799**	**101 528 949**	**25 382 237**	**76 146 712**
Potvynis Italijoje (Toskanoje) *(regioninė nelaimė)*	**2 712 473 053**	**1 719 230 000**	**67 811 826**	**Netaikoma**	**Netaikoma**	**67 811 826**	**Netaikoma**	**67 811 826**
Potvynis Prancūzijoje *(regioninė nelaimė)*	**1 870 522 773**	**1 839 110 000**	**46 763 069**	**Netaikoma**	**Netaikoma**	**46 763 069**	**11 690 767**	**35 072 302**
					IŠ VISO	**1 028 541 689**	**231 781 389**	**796 760 300**

2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2024/765, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa,[7] solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR) padalytas į dvi atskiras priemones: Europos solidarumo rezervą ir neatidėliotinos pagalbos rezervą. Europos solidarumo rezervo metinė suma siekia 1 016 mln. EUR (2018 m. kainomis, t. y. 1 144,2 mln. EUR 2024 m. kainomis) ir bus naudojama paramai reaguojant į ekstremaliąsias situacijas, kurioms galima panaudoti ESSF, teikti.

Siekiant išvengti ankstyvo metinių asignavimų išeikvojimo, ESSF reglamento 3 straipsnio 7 dalyje ir iš dalies pakeisto DFP reglamento 9 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nustatyta, kad kiekvienų metų spalio 1 d. turi būti likę nepanaudota 25 proc. metinių ESSF asignavimų (t. y. 286 mln. EUR 2024 m.).

Galiausiai, pagal ESSF reglamento 4a straipsnio 4 dalį 50 000 000 EUR suma jau įtraukta į 2024 m. ES bendrąjį biudžetą (įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimams) galimiems avansams mokėti.

Todėl didžiausia suma, kurią šiuo metu ESSF gali panaudoti iš 2024 m. Europos solidarumo rezervo asignavimo, yra 808 135 764 EUR. Ji leidžia patenkinti šio mobilizavimo mokėjimų poreikius.

2024 m. ESSF turima suma	
Visi 2024 m. metiniai EUSF asignavimai	1 144 181 018

[7] 2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/765, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L, 2024/765, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

Dalis, turima po spalio 1 d. (−)	286 045 254
Avansams rezervuoti kreditai (−)	50 000 000
Iki spalio 1 d. turima suma	808 135 764
Šiam mobilizavimui panaudotina suma	796 760 300

Informacinė pastaba: 2024 m. iš 50 000 000 EUR, jau įtrauktų į 2024 m. ES bendrąjį biudžetą avansams, Komisija jau išmokėjo Graikijai 25 382 237 EUR avansą dėl ciklono „Daniel“ sukeltų potvynių, ir 11 690 767 EUR avansą Prancūzijai dėl potvynių buvusiame Šiaurės-Pa de Kalė regione. Todėl likusi avansams turima suma yra 12 926 996 EUR.

2024/0212 (BUD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti paramą Italijai, Slovėnijai, Austrijai, Graikijai ir Prancūzijai dėl 2023 m. įvykusių šešių stichinių nelaimių

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdami į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą[8], ypač į jo 4 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdami į 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentą 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa[9], ypač į jo 9 straipsnį,

atsižvelgdami į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo[10], ypač į jo 10 punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Europos Sąjungos solidarumo fondo (toliau – Fondas) tikslas – suteikti Sąjungai galimybę greitai, veiksmingai ir lanksčiai reaguoti nelaimės atvejais, kad būtų parodytas solidarumas su didelių ar regioninių stichinių nelaimių ištiktų arba didelio masto ekstremaliojoje visuomenės sveikatos situacijoje atsidūrusių regionų gyventojais;

(2) Fondas negali viršyti Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES, Euratomas) 2024/765[11], 9 straipsnyje nustatytų viršutinių ribų;

(3) 2023 m. liepos 24 d. Italija pateikė paraišką dėl Fondo lėšų mobilizavimo po 2023 m. gegužės mėn. potvynių Emilijoje-Romanijoje;

(4) 2023 m. spalio 20 d. Slovėnija pateikė paraišką dėl Fondo lėšų mobilizavimo po 2023 m. rugpjūčio mėn. potvynių;

(5) 2023 m. spalio 19 d. Austrija pateikė paraišką dėl Fondo lėšų mobilizavimo po 2023 m. rugpjūčio mėn. potvynių;

---

8 OL L 311, 2002 11 14, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.

9 OL L 433I, 2020 12 22, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.

10 OL L 433I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

11 2024 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/765, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L, 2024/765, 2024 2 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

(6) 2023 m. lapkričio 20 d. Graikija pateikė paraišką dėl Fondo lėšų mobilizavimo po 2023 m. rugsėjo mėn. potvynių;

(7) 2024 m. sausio 19 d. Italija pateikė paraišką dėl Fondo lėšų mobilizavimo po 2023 m. spalio ir lapkričio mėn. potvynių Toskanoje;

(8) 2024 m. sausio 24 d. Prancūzija pateikė paraišką dėl Fondo lėšų mobilizavimo po 2023 m. lapkričio mėn. potvynių;

(9) išvardytosios paraiškos tenkina finansinės paramos teikimo Fondo lėšomis sąlygas, nustatytas Reglamento (EB) Nr. 2012/2002 4 straipsnyje;

(10) todėl, siekiant suteikti finansinę paramą Italijai, Slovėnijai, Austrijai, Graikijai ir Prancūzijai, Fondo lėšos turėtų būti mobilizuotos;

(11) siekiant kuo greičiau mobilizuoti Fondo lėšas, šis sprendimas turėtų būti taikomas nuo jo priėmimo dienos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos bendrajame biudžete iš Europos Sąjungos solidarumo fondo mobilizuojami tokie įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai dėl stichinių nelaimių:

a) dėl 2023 m. gegužės mėn. potvynio Emilijos-Romanijos regione Italijai skiriama 378 833 540 EUR suma;

b) dėl 2023 m. rugpjūčio mėn. potvynio Slovėnijai skiriama 428 405 059 EUR suma;

c) dėl 2023 m. rugpjūčio mėn. potvynių Austrijai skiriama 5 199 245 EUR suma;

d) dėl 2023 m. rugsėjo mėn. potvynių Graikijai skiriama 101 528 949 EUR suma;

e) dėl 2023 m. spalio ir lapkričio mėn. potvynių Toskanos regione Italijai skiriama 67 811 826 EUR suma;

f) dėl 2023 m. lapkričio mėn. potvynių buvusiame Šiaurės-Pa de Kalė regione Prancūzijai skiriama 46 763 069 EUR suma.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje dieną*.

Jis taikomas nuo [*priėmimo data*][*].

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu *Tarybos vardu*

[*] Datą įrašo Parlamentas prieš paskelbiant OL.